

Protocol en procedure

Hepatitis B

Route:

- Ter instemming besproken in de OR dd : 8 oktober 2009
- Ter advisering besproken in de CCR dd : ---
- Ter advisering besproken in het MT dd : 9 juni 2009

- Vastgesteld door RvB dd : 9 juni 2009
- Verantwoordelijk MT-lid : Simone Meijer, manager P&O
- Kennishouder : Nelske Jelluma, personeelsadviseur
- Auteur : Hilde Vrij, Arbo-adviseur
- Evaluatiedatum : 1 mei 2016

- HKZ-nummer(s) :

Meest recente wijzigingen:

- Protocol is ongewijzigd, alleen de taken en verantwoordelijkheden en de procedure is aangepast
- 08-10-2010: toepassingsgebied
- Juli 2011: tekstuele aanpassingen, toepassingsgebied gewijzigd (nu inclusief Christophorus), procedure vaststellen risicogroepen, toevoeging vakantiekrachten en uitzendkrachten

Protocol Hepatitis B

Toepassingsgebied

Dit protocol is van toepassing op alle medewerkers van Amerpoort, waaronder oproepkrachten, leerlingen en vrijwilligers.

Doel

Dit protocol geeft enerzijds informatie over hepatitis B en de risico's op besmetting, anderzijds geeft het protocol aan welke medewerkers gevaccineerd dienen te worden. De procedure voor vaccinatie is in dit protocol opgenomen.

Definitie

Hepatitis B: een ontsteking van de lever veroorzaakt door het hepatitis B virus, dit virus kan worden overgedragen via o.a. bloed en speeksel. De ziekte kan ernstige gevolgen hebben.

Afkortingen

HBV: Hepatitis B virus.

Wat is Hepatitis B?

Hepatitis B is een ernstige infectieziekte, die wordt veroorzaakt door het hepatitis B-virus. Dit virus dringt de levercellen binnen en veroorzaakt daar een ontsteking.

Hoe verloopt een infectie met het hepatitis B virus?

Wie geïnfecteerd is met het hepatitis B virus, merk daar meestal weinig of niets van. Slechts één op de drie geïnfecteerden krijgt twee weken tot zes maanden na het moment van infectie klachten, zoals: vermoeidheid, lusteloosheid, misselijkheid, buikpijn, jeuk. Soms ook gewrichtspijn en koorts. Nadat de klachten zich geopenbaard hebben, kan geelzucht optreden. Het oogwit wordt geel. De huid soms ook. De urine wordt erg donker en de ontlasting erg licht.

De duur van de klachten is wisselend, van enkele weken tot maanden. Ook als alle klachten zijn verdwenen, kan de vermoeidheid maanden aanhouden.

Als het virus uit het lichaam verdwijnt, herstelt de lever zich van de ontsteking en verdwijnen de klachten. Dat gebeurt bij volwassenen in negen van de tien gevallen. Soms blijft de lever ontstoken en blijven de klachten, vaak met tussenperioden, terugkeren. Dit wordt een chronische hepatitis B genoemd. Een chronische hepatitis B infectie kan blijvende gevolgen hebben. Alle hepatitis B dragers lopen risico op een slecht werkende lever, levercirrose (littkens op de lever) en leverkanker.

In 5-10% van de gevallen blijft het virus nog vele jaren, soms levenslang, in het lichaam aanwezig. Het lichaam maakt dan geen antistoffen die het virus onschadelijk kunnen maken. Iemand die het virus bij zich blijft dragen, noemen we een drager van het hepatitis B virus. Draggers kunnen zonder lichamelijke klachten, door het leven gaan. Maar ze blijven wel besmettelijk en kunnen het virus dus doorgeven aan anderen.

Hoe kan besmetting plaatsvinden?

Besmettingsbronnen zijn:

- bloed
- sperma
- vaginaal vocht
- menstratiebloed
- wond- en weefselvocht
- slijmvlies
- speeksel

Overdracht is mogelijk door bijt-, prik-, snij- of spatincidenten, maar ook door het gemeenschappelijk gebruik van speelgoed en tandenborstels. Verstandelijk gehandicapten die binnen instellingen zoals Amerpoort wonen of gebruik maken van dagbesteding zijn bekend als hoogrisicogroep.

Veilig werken conform de richtlijn infectiepreventie is een belangrijk onderdeel van preventie van HBV.

Risicomomenten

Risico ontstaat als er:

- verpleegtechnische handelingen worden uitgevoerd;
- men bij de verzorging frequent in aanraking komt met bloedende of nattende aandoeningen, bijvoorbeeld nat eczeem;
- bijtgedrag of ander lichamelijk agressief gedrag van cliënten t.o.v. de begeleiding voorkomt;
- men in aanraking kan komen met besmet materiaal zoals bij het wassen van kleding met daarin bijv. faeces of bloed, of bij het ophalen van vuilnis;
- bekend is dat er cliënten zijn die drager zijn van het Hepatitis B-virus.

Bij incidenten dient er gehandeld te worden conform het Protocol bijt- en prikaccidenten. Als alle cliënten op een groep zijn gevaccineerd tegen hepatitis B is er geen sprake van risico.

Risicogroepen binnen Amerpoort

Alle medewerkers die op een groep werken waar bovenstaande risicomomenten zijn. Dit betreft zowel de woonbegeleiding, de dagbesteding als de ondersteunende diensten.

Vaststellen risicogroepen

Op basis van bovengenoemde criteria stellen de divisie/dienst managers de locaties en groepen vast die tot de risicogroepen horen. Minimaal eens per jaar, wordt de lijst geëvalueerd en zo nodig herzien. Tussentijdse herziening kan indien nodig op elk moment gedaan worden.

De lijst met risicolocaties is te vinden op intranet en wordt na de jaarlijkse evaluatie, indien nodig, bijgesteld. Zie: P&O/Arbo & Verzuim/hepatitis B.

Beleid binnen Amerpoort

Als werkgever is Amerpoort - in het kader van de arbeidsomstandigheden - wettelijk verplicht een beleid te voeren dat erop gericht is bestaande gezondheidsrisico's te vermijden. In de eerste plaats betekent dit dat een beleid gevoerd wordt dat gericht is op een goede persoonlijke hygiëne van zowel medewerkers als cliënten alsmede de woon- en werkomgeving. In de tweede plaats, uit voorzorg, dat Amerpoort geen medewerkers op een risicogroep laat werken tenzij de medewerker afdoende gevaccineerd is. Deze vaccinatie vindt plaats op het Gezondheidscentrum. De vaccinatie wordt betaald door Amerpoort.

Huidige medewerkers

Medewerkers die op risicogroepen werken en nog niet gevaccineerd zijn, dienen zo spoedig mogelijk met het vaccinatietraject te starten.

Als een medewerker niet gevaccineerd wil worden of om medische redenen niet gevaccineerd kan worden, wordt medewerker overgeplaatst naar groep waar geen risico's aanwezig zijn.

Nieuwe medewerkers

Nieuwe medewerkers die nog niet gevaccineerd zijn en in hun werk risico's lopen, moeten de eerste 2 vaccinaties van het vaccinatietraject hebben gehad. Pas daarna kunnen ze hun werkzaamheden aanvangen. Volgens de Landelijke Richtlijn Prikaccidenten is de kans groot

dat na een incident de titer dan voldoende hoog is. Vanzelfsprekend moet het traject wel volledig afgerond worden.

Flexwerkers

Medewerkers die voor het flexbureau werkzaam zijn, dienen gevaccineerd te zijn.

Uitzendkrachten

Uitzendkrachten die werkzaamheden verrichten op een risicolocatie dienen gevaccineerd te zijn. Het uitzendbureau draagt de verantwoordelijkheid om alleen uitzendkrachten naar een risicolocatie van Amerpoort uit te zenden die gevaccineerd zijn.

Leerlingen

Leerlingen die risicomomenten kunnen tegenkomen dienen minimaal de eerste 2 vaccinaties gehad te hebben voordat ze hun werkzaamheden aanvangen.

Stagiaires

Stagiaires die niet gevaccineerd zijn, kunnen niet ingezet worden op risicogroepen.

Vrijwilligers

Alle vrijwilligers die risico lopen tijdens hun taken, wordt vaccinatie aangeboden. Hiertoe wordt het formulier hepatitis B vaccinatie voor vrijwilligers ingevuld. Indien de vrijwilliger geen gebruik wenst te maken van vaccinatie, dient hij dit op het formulier aan te geven. Hierbij dient de vrijwilliger ook te tekenen dat hij op de hoogte is van de risico's die hij loopt. Deze registratie wordt bijgehouden door de coördinator vrijwilligerswerk.

Vakantiekrachten

Vakantiekrachten wordt vanuit Amerpoort vaccinatie aangeboden. Er zal echter meestal onvoldoende tijd zijn om een vakantiekraacht het gehele vaccinatietraject te laten doorlopen voor aanvang, danwel tijdens de werkzame periode van de werkzaamheden.

Indien iemand de eerste 2 vaccinaties van het traject gehad heeft, is volgens de Landelijke Richtlijn Prikaccidenten de kans groot dat na een incident de titer dan voldoende hoog is. Het spreekt voor zich dat het wenselijk is dat een vakantiekraacht het vaccinatietraject wel afrond (al hij de vakantiekraacht dan al niet meer werkzaam).

Indien het niet haalbaar is om de vakantiekraacht de eerste 2 vaccinaties te laten doorlopen of de vakantiekraacht wenst niet gevaccineerd te worden, dan tekent de vakantiekraacht ervoor dat hij/ zij zich bewust is van het risico en toch op de risicolocatie gaat werken.

Overig

Medewerkers die vanuit een andere werkgever bij Amerpoort werkzaam zijn en risico lopen op besmetting op HBV (zoals medewerkers schoonmaakbedrijf) dienen vanuit hun eigen organisatie gevaccineerd te zijn. Dit wordt in de contracten opgenomen. De verantwoordelijk hiervoor ligt bij de contracthouder.

Weigering vaccinatie

Indien een medewerker op een groep werkt die een risicogroep wordt vraagt Amerpoort aan de betrokken medewerker dat deze, behalve het in acht nemen van een goede persoonlijke hygiëne, aan vaccinatie meewerkt. Indien een medewerker niet aan vaccinatie (om persoonlijke of principiële redenen) wil of (om medische redenen) kan meewerken meldt de medewerker dit onmiddellijk aan zijn leidinggevende. Amerpoort kan geen verplichting tot vaccinatie opleggen. Wel kan in dat geval van de medewerker verwacht worden aan overplaatsing te zullen meewerken. Op Amerpoort rust in dat geval de verplichting zo spoedig mogelijk een overplaatsing te realiseren. Op de medewerker rust in tussentijd de

verplichting een goede persoonlijke hygiëne in acht te nemen zowel voor zichzelf als ten aanzien van de cliënten.

Indien een medewerker niet aan vaccinatie wil meewerken zal er een gesprek plaatsvinden met de manager. In dit gesprek wordt de noodzaak van vaccinatie en reden van weigering besproken. Indien de medewerker - om wat voor reden dan ook - bij weigering van de vaccinatie blijft zal de medewerker in overleg worden overgeplaatst naar een niet risicogroep.

Indien een medewerker na twee vaccinatietrajecten een non-responder blijkt te zijn, zal tevens een overplaatsing geregeld worden.

Wanneer de medewerker zich niet wil laten vaccineren en niet aan overplaatsing wil meewerken zal Amerpoort dit als werkweigering opvatten en wordt het dienstverband met de medewerker beëindigd.

Taken en verantwoordelijkheden

1. Manager

De manager is integraal verantwoordelijk voor het aanbieden van de vaccinatie.

Hij is verantwoordelijk voor de vaccinatiestatus van zijn medewerkers. De afdeling P&O kan de manager hierin ondersteuning bieden, zoals aanleveren van gegevens over vaccinatiestatus van medewerkers per kostenplaats.

2. Coördinator vrijwilligerswerk

De coördinator vrijwilligerswerk coördineert de hepatitisvaccinatie en registratie bij vrijwilligers. Vrijwilligers krijgen informatie over hepatitis B en de risico's die zij lopen tijdens hun werkzaamheden bij Amerpoort.

3. Contracthouders

Contracthouders waarbij de ingehuurde medewerkers risico lopen op HBV besmetting zijn verantwoordelijk voor aanpassing van het contract.

4. Bedrijfsarts

De bedrijfsarts is eindverantwoordelijk voor het toedienen van de Hepatitis B vaccinatie.

Bij incidenten tijdens vaccinatie wordt de bedrijfsarts ingeschakeld.

De bedrijfsarts bepaalt naar aanleiding van de titerbepaling de vaccinatiestatus.

5. Gezondheidscentrum

Het gezondheidscentrum bewaart de vaccinatiegegevens conform wetgeving.

Daarnaast bewaart het gezondheidscentrum een overzicht van de titerbepalingen, zodat bij incidenten de thuiszorgverpleegkundige een actueel overzicht heeft om adequaat te kunnen doorverwijzen.

6. P&O services.

Medewerker verzuimadministratie verzorgt de uitwisseling van gegevens tussen gezondheidscentrum en bedrijfsarts en zorgt dat de juiste gegevens bij de medewerker P&O services terecht komt.

Medewerker P&O services registreert de data van vaccinatie, de titer en de bepaling "beschermd" of "niet-beschermd" in het personeelsregistratiesysteem.

Uitvoering en registratie

De uitvoering van het vaccinatietraject vindt vanaf 1 januari 2008 plaats op het gezondheidscentrum. Op aanvraag kan er vaccinatie op locatie worden verzorgd, hier is naast de thuiszorgverpleegkundige een BHV-er van de locatie aanwezig voor assistentie bij eventuele calamiteiten.

De registratie vindt plaats in Beaufort, het gezondheidscentrum registreert tijdens het vaccinatietraject de vaccinatiedata, P&O Services registreert de vaccinatiestatus inclusief datum en de titer.

Voor verdere uitwerking: zie Procedure.

Procedure Hepatitis B

A. Vaccinatie Hepatitis B bij indiensttreding.

1. De manager stelt vast of een medewerker wel of niet gevaccineerd is en of de medewerker gevaccineerd dient te worden. De afdeling P&O kan hierin ondersteunen, oa door gegevens aan te leveren over de vaccinatiestatus van medewerkers of door medewerkers zelf aan te schrijven met een herinnering oproep voor vaccineren.
2. Indien de medewerker gevaccineerd is, wordt een kopie van vaccinatiedata, beschermingsstatus en titer naar P&O services gestuurd. Daar worden de gegevens ingevoerd in Beaufort. De gegevens worden opgeslagen in het personeelsdossier en opgestuurd naar het gezondheidscentrum voor registratie.
3. Indien een medewerker niet gevaccineerd is en dit wel zou moeten of willen zijn, vult de manager het Hepatitis B formulier in. Dit formulier wordt gemaild naar het gezondheidscentrum met de melding voor het eerstvolgende spreekuur. De medewerker gaat het eerstvolgende spreekuur voor vaccinatie (data spreekuren zie intranet/P&O/arbo/hepatitis B).
4. Het gezondheidscentrum maakt afspraken voor de vervolgacties en registreert deze op het hepatitis B formulier en in Beaufort.
5. Na het vaccinatietraject laat het gezondheidscentrum een titerbepaling doen. Bij een anti-HBs titer ≥ 10 IE/L worden alle gegevens naar medewerker verzuimadministratie (P&O services) verzonden. Bij een anti-HBs titer < 10 IE/L wordt er een aanvullende bloedafname gedaan, om dragerschap uit te sluiten. Daarna worden de gegevens doorgestuurd naar medewerker verzuimadministratie (P&O services).
6. Medewerker verzuimadministratie (P&O services) stuurt de gegevens door naar de bedrijfsarts. Deze bepaalt vervolgens de vaccinatiestatus. Bij een anti-HBs titer ≥ 10 IE/L is de status beschermd, bij een anti-HBs titer < 10 IE/L is de status onbeschermd en zijn er aanvullende gegevens. Verdere vervolgactie wordt geadviseerd door de bedrijfsarts, zo nodig wordt een afspraak bij de bedrijfsarts ingepland.
7. De gegevens komen van de bedrijfsarts terug bij medewerker verzuim (P&O services) en worden doorgegeven aan de desbetreffende medewerker P&O services. Deze vult het hepatitis B scherm van Beaufort verder in. Bij een geslaagde vaccinatie ontvangt de manager een mailbericht. Het hepatitis B formulier wordt samen met een kopie van het vaccinatiecertificaat opgeslagen in het personeelsdossier. Een kopie van het formulier, het hepatitis B certificaat en de gegevens van de titer worden naar het gezondheidscentrum verstuurd. Bij een niet geslaagd vaccinatietraject worden de acties door medewerker verzuimadministratie (P&O services) uitgezet zoals de bedrijfsarts heeft geadviseerd.
8. Het gezondheidscentrum bewaart een overzicht van de vaccinatiegegevens en stuurt medewerker het vaccinatiecertificaat.

B. Vaccinatie Hepatitis B bij medewerkers die al in dienst zijn en risico lopen.

1. De managers van risicogroepen maken een inventarisatie van de vaccinatiestatus van de medewerkers. Dit kan op een door P&O aan te reiken overzicht worden aangegeven.
2. Medewerkers geven de manager een kopie van het bewijs van vaccinatie (bijvoorbeeld een vaccinatiepaspoort). Manager levert dit aan bij P&O Services, die het registreert in Beaufort. P&O services geeft de gegevens door aan het gezondheidscentrum.
3. Indien medewerker niet gevaccineerd is vult de manager het Hepatitis B formulier in.
4. Zie verder: **procedure A; vaccinatie Hepatitis B bij indiensttreding.**
5. Indien de medewerker niet gevaccineerd wil of kan worden, zie **Weigering vaccinatie.**

Bron

Landelijke Richtlijn Prikaccidenten

Aanverwante documenten

Richtlijnen infectiepreventie

Protocol bijt- en prikaccidenten

Hepatitis B formulier

Informatie over Hepatitis B bij vakantiemedewerkers

Personaliformulier vakantiemedewerkers

Formulier hepatitis B vaccinatie vrijwilligers

Waar te vinden

kwaliteitshandboek

kwaliteitshandboek

kwaliteitshandboek

intranet

intranet

coördinator vrijwilligerswerk